



## תפ"ח 2064/05 - יאיר אברהם בטבבו נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 2064-05 מדינת ישראל נ' יאיר (אברהם)(אסיר) ואח'  
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

לפני כבוד השופטת שושנה שטמר, שופטת עמיתה  
המבקש  
יאיר אברהם בטבבו  
ע"י עו"ד יפית לבון

נגד  
המשיבה  
מדינת ישראל  
ע"י פמ"ח

### החלטה

1. לפני בקשה לקבוע שעל המבקש לשלם למשפחת הקורבן את הפיצוי, שהוטל עליו בגזר דין מיום 26/3/07 בתפ"ח 2064-05, ללא תוספת פיגורים בגין אי תשלום הפיצוי במועד ועל תשלום הפיצוי בשיעורים, שייקבעו על ידי בית המשפט.

2. המבקש הורשע, לאחר הסדר טיעון, בעבירה של הריגה, ודינו נגזר, כאמור ביום 26/3/07, ל-18 שנות מאסר וכן תשלום ליורשי הקורבן-המנוח פיצוי של 150,000 ₪ (להלן גם "החוב") לפי סעיף 77 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן "חוק העונשין").

3. יורשיו של המנוח היו אלמנתו ובתו, והמבקש חוייב לשלם להן את הפיצוי.

4. המבקש היה כבן 23 בעת ביצוע העבירות. היום הוא כבן 35 שנים.

5. בגזר הדין נקבע כי הפיצוי יהיה צמוד למדד יוקר המחיה ממועד הינתנו וישא ריבית חוקית, ולא נקבע מועד לתשלום.

6. המבקש הגיש בקשה מיום 15/2/18 להעמיד את הקנס על הקרן ולפורסה לתשלומים חודשיים בסכום של 700 ₪ לחודש. נטען כי המבקש הוא אסיר בשיקום, בחור צעיר המנסה להשתקם ואף הביע את צעריו בפני אלמנתו וילדתו של המנוח. המבקש עובד בשנתיים האחרונות מחוץ לכלא כשהוא ממשיך להיות אסור בכלא, ככל הנראה באגף שיקומי (לא הובא לפני מידע, אם שוחרר לאחרונה שחרור מוקדם ממאסרו). עוד נטען כי המבקש הוא בן למשפחה קשת יום שאין באפשרותה לשלם את החוב וכי הוא יעבוד וישלם תשלום חודשי סביר.

עמוד 1



7. המדינה טענה בכתב תגובתה מיום 16/3/18 כי משלא נקבע מועד לתשלום הפיצוי, הרי שלפי סעיף 77 בצירוף סעיף 66(א) לחוק העונשין, היה על המבקש לשלמו באופן מיידי לאחר מועד מתן גזר הדין. הפיצוי נחשב כחוב לפי הגדרתו בחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ח-1995 (להלן "**חוק המרכז לגביית קנסות**"). החוב התנהל בתיק מרכז מספר 3997434. משלא שולם, חוייב המבקש בתוספת פיגורים לפי סעיף 67 לחוק העונשין. נשלחו למבקש דרישות במשך השנים לשלם את החוב ואף הוטלו עיקולים בבנק. כמו כן נתנה הלווה הליכים בבקשותיו של המבקש לביטול לפריסתו של החוב לתשלומים (ראו פירוטם בסעיפים 7-20 לתגובת המדינה).

8. עוד טענה המדינה, כי אין לבית משפט זה סמכות להורות על דחיית החוב או על פריסתו לתשלומים או על גובהם, שכן סמכות זו נתונה למרכז לגביית קנסות.

9. על פי הוראתי נתקבלה עמדת האלמנה לבקשתו הנוכחית של המבקש. האלמנה טענה כי היא לא נישאה מחדש וגידלה את שתי בנותיה לבדה (כאשר אחת מהן נולדה לה לפני נישואיה למנוח, אולם הייתה ככל הנראה קטינה והצטרפה למשפחת המנוח). האלמנה גרה בדירה שכורה, היא עבדה ועובדת קשה על מנת לפרנס את שתי בנותיה. בתו של המנוח סובלת מחרדות קשות מאז מותו של האב, שמונעות ממנה לצאת מהבית, ומורים באים ללמדה בבית. לאלמנה אין כספים כדי לממן לה טיפול פסיכולוגי, והיא ובנותיה זקוקות לכל תשלום שמגיע להן על פי החוק.

10. אוסיף, כי ביום 19/6/12 נעתרתי לנאשם אחר בכתב האישום על פיו הורשע המבקש, לבטל את תוספת הפיגורים החלה על הפיצוי, בסכום של 90,000 ₪, שנגזר עליו, לאחר שהקרן כולה שולמה, ופסקתי כי תוספת הפיגורים תעמדו על 25,000 ₪ (נאשם זה נידון ל-12 שנות מאסר).

11. אחזור על כך שהמבקש אסור מזה כ-12 שנים. בינתיים החוב הלך ותפח והיום הוא עומד על כ-400,000 ש"ח.

## דין והכרעה

### **לעניין הסמכות**

12. באשר לבקשה לפרוס את החוב לתשלומים קטנים, על פי יכולתו של המבקש, הרי בהתאם לסעיף 5(ב)(א) לחוק המרכז לגביית קנסות, המובא כאן לנוחות הקורא, הסמכות היא למרכז לגביית חובות ולא לבית המשפט:

5(ב)(א) "מנהל המרכז רשאי עלפי בקשתו של חייב, לפרוס או לדחות את תשלומי חוב, באחד מאלה

(1)...

(2) אם שוכנע כי היו סיבות סבירות לאי-תשלום החוב, כולו או חלקו, במועדו, או כי קיימות נסיבות

עמוד 2



אישיות מיוחדות של החייב המצדיקות פריסה או דחייה של התשלום כאמור".

בע"פ 4919/14 שמעון אזולאי נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 6.3.17 ופורסם בנבו) הבהיר בית המשפט העליון (כב' השופט עמית) כי הסמכות להורות על פריסת החוב או דחייתו, נתונה למרכז לגביית קנסות, ובית המשפט לא יקבע בעניינים אלו אלא במקרים מתאימים ונדירים ובמשורה (וראו גם בג"ץ 1921/13 פלוני נ' מדינת ישראל) (ניתן ביום 1.3.13: ורע"ב 6445/16 שמואל דאן נ' המרכז לגביית קנסות ניתן ביום 13/3/14).

13. מנגד, כעולה מסעיפים 5ג. וסעיף 1 פסקה 6 לחוק המרכז לגביית קנסות, אין למרכז לגביית קנסות סמכות להחליט על ביטול תוספת הפיגורים או הפחתתה. סמכות זו נותרה בידי בית המשפט, שהורה על תשלום הפיצוי בהליך הפלילי וזאת בהתאם להוראות סעיף 69(א) לחוק העונשין, המובא אף הוא כאן:

69. (א) "בית המשפט או הרשם רשאים לפטור אדם, על פי בקשתו, מתשלום התוספת, כולה או מקצתה, אם שוכנעו שהיו סיבות סבירות לאי תשלום הקנס או חלק ממנו במועד הקבוע.

(ב) הבקשה לפטור תהיה בכתב, ותהיה נתמכת בתצהיר המאמת את העובדות המפורטות בה; בית המשפט או הרשם רשאים להחליט בבקשה על יסוד התצהיר בלבד או במעמד המבקש בלבד.

(ג) החלטת בית המשפט או הרשם ניתנת לערעור כהחלטה אחרת של אותו בית משפט בענין אזרחי, אם ניתנה רשות על כך מאת נותן ההחלטה".

נותר, אם כן, לדון בבקשה לביטול תוספת הפיגורים או להפחתתה.

## תוספת הפיגורים

14. אינטרס הציבור הוא שהפיצוי שנפסק לקורבן כתוצאה מעבירות של הנאשם ישולם ובמועדו (ראו על מטרת החקיקה בדבר פיצוי הקורבן בע"פ 10221/06 ג'ורן נ' מדינת ישראל (11/6/2007) וכן בע"פ 6452/09 עלי נ' מדינת ישראל (22/7/10).

עמדו לפני טיעוניה של אלמנת המנוח, והם בוודאי מצדיקים שהאלמנה והבת יקבלו את הפיצוי המגיע להן ובמלואו. זאת ועוד, ההלכה היא שאין בית המשפט מתחשב בנתוני האישיים של הנאשם בבואו לפסוק את גובה הפיצוי בניגוד לגובה הקנס. כתב על כך השופט יצחק עמית **בפסק דין אזולאי** שהוזכר לעיל (סעיף 45), וכדלקמן:

"במאמר מוסגר: בכך שונה עונש הקנס מפיצויים. סכום הקנס נקבע בהתאם לשיקול גמול המתבסס על תמחור סובייקטיבי של הסבל בעיני הנאשם, ולפיכך כולל התחשבות גם במצבו הכלכלי. סכום



הפיצויים נקבע לפי שיעור הנזק שנגרם לנפגע באופן אובייקטיבי, ועל כן אינו כולל התחשבות בנתוני האישיים של העברין (הלוי - תורת דיני העונשין, עמ' 875, 890-891).

15. מנגד אני סבורה שאם נשמר ערך הפיצוי, רשאי בית המשפט להתחשב בנתוני האישיים של הנאשם בהגיע העת לשקול אם להתערב בגובה תוספת הפיגורים. בנידוננו, יש לקחת בחשבון כי המבקש הוא בן ממשפחה קשת יום, שספק אם יש ביכולתה לשלם את החוב, ושבעת שנפסק הפיצוי היה בחור צעיר, שלא הספיק לעשות לביתו, והוא נמצא מאז, מזה כ-12 שנים, בבית הכלא. נראה כי השארת התוספת במלואה תהיה בלתי מידתית ובלתי צודקת.

17. זאת ועוד: בנתונים אלו, שחזקה כי עמדו לפני ההרכב שגזר את דינו, כאשר נראה היה כי המבקש לא יוכל לשלם את הפיצוי במהלך שהותו בבית הכלא, החליט ההרכב כי הפיצוי יישא ריבית חוקית והפרשי הצמדה בלבד, וניתן להניח כי לא נקבע בטעות, כי תוספת זו וזו בלבד תחול כל זמן היותו של המבקש בבית הכלא, מבלי שבית המשפט היה ער לכך כי התוספת תחול מיידית אם לא נקבע מועד לתשלום החוב.

18. בנסיבות אלו, החלטתי להתערב במידת מה בגובה התוספת וכדלקמן: כאמור, הפיצוי, בתוספת הפיגורים, עומד היום על כ-400,000 ₪. אני מורה כי החוב יועמד על גובהו כפי שנקבע ביום מתן גזר הדין בתוספת ריבית חוקית והפרשי הצמדה מיום מתן גזר הדין ובתוספת פיגורים שתעמוד על 35,000 ₪ בלבד להיום. כל זאת בהפחתה של הסכומים ששולמו על חשבון החוב וממועד תשלומם. המרכז לגביית קנסות יקבע כיצד ישולם החוב מכאן ואילך (ויש להניח כי יהיה זה בתשלומים). מתאריך 1/1/19, יצטרפו לחוב על כל סכום חודשי או אחר שנקבע על ידי המרכז, ושלא שולם במועד, התוספות על פי הדין. במהלך כל התקופה עד ליום 1/1/19 יישא כל הסכום שקבעתי (לרבות הסכום של 35,000 ₪) ריבית חוקית והפרשי הצמדה.

ניתנה היום, כ"ט תשרי תשע"ט, 08 אוקטובר 2018, בהעדר הצדדים.